

Tot așa ne-am mângâiat...

In vara viitoare se împlinesc pa-
truzești de ani de la încoronare. Nu
voim să vorbim despre pregătirile
pentru aniversarea ei, ce le face gu-
vernul unguresc, dar voim să arun-
căm o privire fugitivă asupra răs-
timpului acestuia, pentru a ne revoca
în memorie fazele principale prin cari
au trecut suferințele și luptele noas-
tre de atunci încoace.

Ne îndeamnă la aceasta și mo-
mentul grav al situațiunii schimbate
spre mai rău, ce o marchează nen-
rocitul proiect de lege școlar, care va
fi supus deliberării camerei ungare în
zilele ultime ale săptămânii viitoare.

Dacă ne gândim că înainte cu
patruzeci de ani în Ardeal limba rom-
ână era încă limbă oficială în ad-
ministrație și justiție și dacă privim la
uneltilrile de astăzi, cari, după ce ni-s'a
scos limba cu totul din viața publică,
tind acum a ni-o scoate și din școa-
lele noastre, pentru ca mâne-poimâne
să ni-o atace fățiș și în biserică, tre-
buie să ne infiorăm de atâta prigo-
nire a sorții, de atâta amar de sufe-
rințe ce am fost condamnați să le
îndurăm noi Români.

Ne-a durut, când am văzut ză-
dărniciindu-se una după alta marile
speranțe, ce le aveam în urma mer-
sului lucrurilor din anii șasezeci ai
secolului trecut, care nu era nefavo-
rabil dezvoltării limbei și a naționa-
lității noastre. Ne-a durut — dar după
fiecare lovitură de soartă ce-o pri-
miam, ne mângâiam cu una cu alta,
cu optimismul nostru, care ne făcea
să luăm toate mai ușor și să nu ni-le
prea punem la inimă.

Mai întâiu ne ziceam, că stările
cele nouă create în urma înființării
dualismului nu vor dura mult. Era
credința aceasta lătită tare și între
Slavii din monarhie. S'au aflat însă
foarte mulți Români intelectuali, cari
la începutul erei dualiste credeau sus
și tare, că vom putea avea totuși un

punct de razim pentru viitoarea des-
voltare națională în legile dela 1868,
despre cari s'a discutat și se discută
așa de mult în zilele noastre.

Au trecut iute cei 7—8 ani până
la venirea la putere a guvernului
Coloman Tisza cu astfel de speranțe
și iluzii și cu câteva manevre de îm-
păcare aranjate de politicianii unguri,
cari voiau să ne ademenească și să
ne țină în loc. De aci încolo a fost
tot mai rău pentru noi, nu numai
fiindcă Tisza a inaugurat politica ma-
ghiarizării forțate, ci mai vârtos din
cauza sistemului de corupțiune, ce l'a
fost introdus și care nu putea să nu
aibă urmări stricătioase și pentru noi
Români.

A urmat lovitură după lovitură,
dar deși ne-a succed să ne recule-
gem la 1881, concentrându-ne cu
toții sub steagul partidului național,
totuși n'am ajuns să fim pe deplin
conștii de pericolul ce ne amenința
din toate părțile în urma sistemati-
celor atacuri și atentate îndreptate
în contra limbei și a naționalității
noastre.

După-ce s'au adus legile de ma-
ghiarizare de la 1879 și 1883, cari
trebuiau să încordeze până la extrem
siliințele noastre de a ne îngrădi și
de a ne apăra în tot chipul posibil
limba și cultura, mulți din sânul no-
stru susțineau și făceau să crează pe
alții că încă regimul tiszait n'a do-
bândit nimic prin acele legi, că va fi
pentru noi Români floare la ureche
dacă copiii noștri vor trebui să în-
vede ceva ungurește și în școalele po-
porale.

S'auziau vorbele, cari și astăzi își
fac încă cursul lor și-și mai găsesc
ascultători: că au învățat atâți și
atâți Români înainte și după 1848
numai în școlile ungurești și totuși
au rămas Români, ba au devenit încă
luptători de frunte înrolându-se în
tabăra noastră națională.

Tot așa ne-am mângâiat cu una
cu alta pân'ce am ajuns unde sun-

tem, fără de a ne putea da seamă
nici măcar o singură dată deplin și
cum se cade de mărimea răului, ce
în realitate ni-l cauzară atentatele
dușmane.

Oare nici acum să nu fi sosit
încă timpul ca să ne deschidem ochii
înaintea crudei realități și să încetăm
de a ne îmbăta noi pe noi cu apă
rece?

**Archiducele moștenitor și limba de
comandă maghiară.** Tot mai este încă
comentată de foile germane și austriace că-
lătoria archiducelui Francisc Ferdinand la
Berlin. »Zeit« din Viena publică o infor-
mațiune, după care vizita archiducelui ar
sta în legătură cu *limba de comandă ma-
ghiară*. Împăratul Francisc Iosif să-și fi
schimbat gândul în chestiunea aceasta în fa-
vurul postulatelor maghiare, ear archidu-
cele moștenitor aflând de aceasta, a voit
să se sfătuiască cu împăratul german.
Foaia numită zice că știrea o are din izvor
foarte serios. Adaugem numai că »Zeit« e
foaie maghiarofilă, ceea-ce deșteaptă bă-
nuiala cu privire la exactitatea știrii aduse
de ea.

Bülow și Tittoni. Prințul Bülow se
află de-o săptămână în Riviera di Levante
pentru a se recrea. Ministrul de esterne
italian Tittoni a anunțat, că vrea să-l vi-
ziteze, dar din cauză că s'a îmbolnăvit, în-
trevvedereea fù amânată pentru câteva zile.
Prințul Bülow va folosi așadar timpul re-
creării sale pentru a face și politică cu
ministrul de esterne al statului aliat. Se
crede că vor vorbi despre necesitatea de
a se susținea tripla alianță. Apoi vor vorbi
și despre conferența de pace ce va avea
să se întrunească în Haga. Anglia vrea să
facă o propunere în chestiunea dezarmării
generale, ear Germania nu aderă la aceasta
propunere. Bülow vrea să se înțeleagă
acum cu Tittoni și să-l câștige pentru ve-
derile sale, ca să nu o pătească ca la con-
ferența din Algeiras, când Italia a mers
cu Franța. Se mai crede că cei doi diplo-
mați se vor sfătui și asupra stărilor ac-
tuale din Maroc și acțiunii întreprinse aici
de guvernul francez.

Adunarea de protestare din Brașov

(Raport special.)

— 29 Martie n.

Brașovul e din nou îmbrăcat în haina al-
bă și ghețoasă a ernii. De trei zile ninge
aproape fără întrerupere. Stradele orașului
acoperite de zăpadă și lapoviță, drumurile de
țară înzăpezite, iar tramvaulele, care leagă
orașul cu o parte a comunelor învecinate,
deabea mai pot răzbi până în piața Bra-
șovului. Convocătorii adunării populare
de protestare începuseră a fi îngrijiați.
Teama le era mare, că vremea rea va în-
piedeca pe mulți din împrejurime să vină
la Brașov.

Era oarele 1¹/₄, când sosii în fața ote-
lului central. La poartă zăresc o mulțime
de bărbați și femei, cari păreau a aștepta
sosirea cuiva. Intreb pe un țăran: de ce
nu intră în sală. »Nu-i chip d-le să intri.
Sala e plină și nu putem răzbi înăuntru». In-
tru în curtea otelului, curtea geme de
oameni; îmi fac loc prin mulțime și ajung
în coridorul, care duce spre sală. Aici o
îmbulzeală ne mai pomenită. Unii eștau
alții încercau să intre. Poliștii consig-
nați în număr neobișnuit de mare îmi
spun că e cu neputință a intra în sală. Nu
mă descuragez, ci încerc să-mi fac loc prin
tre oameni. Cu chiu cu vai ajung la ușa
salii. Oamenii stăteau aici tixiiți. Le spun
să-mi facă loc să ajung la scena improvi-
sată, căci sunt »gazetar«. Cuvântul acesta
prinde și toți îmi ajută să pătrund prin
mulțime până ajunseu pe scenă.

Aici ocupaseră deja loc o parte mare
a convocătorilor în frunte cu d-nii I. Len-
gheru, G. B. Popp, A. Barseanu, protopo-
pul V. Voina, Dr. N. Vecerdea, preotii Dr.
Saftu, I. Comanescu A. Verzea, R. Verzea,
V. Popea, T. Giurgiu, T. Roșca, C. Preca
etc. etc. Intorcându-mi privirile spre
sală rămăseu uimit de mulțimea cel-
lor prezenți, cari cap la cap așteptau des-
chiderea adunării. Și pe galerie erau așa
de mulți încât poliția n'a mai permis in-
trarea acolo. Nu exagerez dacă taxez
numărul celor întruniți în sală, pe ga-
lerie, în încăperile laterale și în curte la
peste 3000 de oameni. Insuși comisarul
poliției d-l Reinisch, care a azistat la adu-
nare, mi-a declarat că sunt prezenți la
3000 oameni.

La oarele 2 și 1¹/₄ adunarea se des-
chide de d-l adv. I. Lengeru. Notar al adu-
nării e numit d-l Caius Popp.

D-l I. Lengeru salută mai întâiu pe
cei întruniți, cari au venit pentru a se

Intre vis și viață.

de Theodore de Banville.

(Fine.)

Blanche 'și reveni totuși cea dintâiu
în fire, fiindcă se afla în fața unei incur-
cături pe care n'o prevăzuse; se afla adică
într-o clipă ce sosise pre-a repede și când
nu mai știa cum să-și mănuiască persona-
giul pe care îl juca cu atâta îndrăzneală.
Jeanne de Meslide care, ca toate fetele,
puta foarte bine să-și ceaa-ge găsește Ag-
nes, voia să-și vadă pe Henry al ei, și-l
ruga să se arate, somație supărătoare pen-
tru un iubit ce nu există! Jeanne petre-
cea de două ori pe lună acasă; alte două
dăți se plimba cu pensionatul; Henry ar
fi trebuit să fie cu totul lipsit de imagi-
nație spre a nu se afla în trecerea ei, spre
a nu schimba o privire cu ea; dansa 'l da
mi de mijloace, pe cari Henry le înlătura
cu o șfală ce seamănă cu rea-credința.
Dar el trebuia să se supue odată; nead-
mițând piedeci, poruncitoare ca un cuceri-
tor și ca o fetiță. Jeanne ceru neapărat pre-
zența prietenului ei, care nu mai avea de
adus nici o scuză spre a se ascunde în-
tr'una.

Blanche de Castan era strânsă cu
ușa; de aceea fu cuprinsă de cruzimea in-
ventatorului dramatic, cea mai rea din
toate cruzimile, căci făcătorul de piese jig-

nit de unul din actori 'l înlătură, cu mai
puțină muștrare de cuget ca un ucișag de
meserie. Blanche nu împinse totuși răuta-
tea până la omorârea lui Henry; dar el
fu dus în sudul Franței de către părinții
săi, din pricina unei boli de piept. De la
Canes, unde visa sub dafnii privind marea
azurie, el nu mai avea ziduri de sărit noap-
tea, spre a lua și a pune scrisori în mica
peșteră, unde geme izvorul; de acea Henry
era silit să păstreze tăcerea, spre marea
ușurare a micii sale poetese, care nu știa
ce să mai născocească. Blanche spera că,
ne mai având ce să citească și să scrie,
Jeanne se va mângâia în chip firesc, și va
uita pe un Henry, care nu mai da nici un
semn de viață.

Dar, din potrivă, fata recitea vechile
scrisori, se hrănea cu ele și fără încetare
reîncepea să le soarbă din nou amăgitoa-
rea-le beție.

În curând, ca alucinată, mistuită de
un rău nevăzut și adânc, ea șiăbi, pâlă ca
ceara, nu mânca și nu mai vorbea. Ea se
plimba singură, nu se mai încredea nici
în Blanche, și nu i-se mai vedea decât
marii ochi deschiși peste măsură. Intrebat,
doctorul pensionatului nu-și putu ascunde
neliniștea; avea a face cu o boală pe care
n'o putea pricepe și vedea istovindu-se
bieta fată drăguță, fără să știe ce avea.
Doamna de Meslide trebui să ia acasă pe
Jeanne; dar și acolo ea fu mută, străină
de toate, șovăindă; în curând ea nu mai
avu puterea să se ție pe picioare, și căzu

la pat. Atunci, fiind mânilor-î înghețate în-
tr'ale ei, acoperind-o de sărutări, doamna
de Meslide o rugă să se încreadă într'ansa.
Fără luptă, fără împotrivire, fără a se lăsa
să fie rugată, cum era de temut, Jeanne
povesti dragostea ei pentru Henry, scriso-
riile, întregul lor roman mic dela pensionat.
Ea nu putea fi sfătuită să fie cu minte,
fiindcă nu cerea nimic, nu voia nimic,
mura; și foarte bucuroasă, putând să
scape mai târziu de un copil care nu putea
avea voință, netericita mamă ar fi pornit
întru căutarea acelu Henry, a cărui ve-
dere numai îi putea scăpa copilul.

Dar unde să ție pe un iubit al cărui
nume nu-l știi măcar, și ale cărui scrisori
erau aduse pe semne de zâne? Căci doam-
nele Olliver dovediră foarte lesne, că era
cu neputință ca cineva să se furișeze în
pensionat, că vecinii lor n'aveau băeți, și
că dacă vr'un îndrăzneț s'ar fi încercat să
sară zidul cel înalt, el ar fi fost negreșit
sfășiat de către Tom, cănelu uriaș, ce era
deslănțuit noaptea în grădină, aproape hă-
misit, și la pândă cu mâselele-i puternice.
Dar nesiguranța asta nu ținu mult. Blanche
de Castan îngrozită făcu mărturisiri, po-
vesti totul mamei sale, care lămurii pe
doamna de Meslide. Se crezu atunci că
Jeanne va fi lecută dacă i-se va povesti
totul, făcându-o să vadă că iubea un vis,
și Blanche căreia i-se ceru această jertfă,
făcu prietenei sale o spovedanie deplină,
vârsând din belșug lacrimi de cântă. Dar
palida bolnavă văzu tocmai în aceste mă-
rturisiri târziile o comedie, un vicieșug pus

la cale spre a o liniști, și ea, căreia iu-
birea tainicului Henry i-se păruse așa de
adevărată și de vădită, ea nu văzu decât
o amăgire în realitate, atâta-i de adevărat
că numai iluzia pare sincera năzuințelor
într'aripate ce ne chinuesc sufletul!

Nu mai era încontro. Spre a face o
ultimă încercare, trebuia să se alerge iar
la o minciună, și, chiar după șfaful faimo-
sului practician care îngrija pe Jeanne,
părinții se hotărâră să-i arate un Henry fals.

Un tânăr neput al doamnei de Cas-
tan, care sosia din Guadelupa, spre a-și
sfârși studiile la Paris și care cam semăna
cu cel născocit de închipuirea Jeannei, păru
potrivit să joace acest rol, pentru care
Blanche măhnită și căindu-se 'l dădu de
altfel toate lămuririle trebuicioase. Foarte
mișcat și foarte turburat de întâmplarea
tristă, în care intra acel tânăr entusiast și
bun, fu adus lângă patul în care Jeanne
albă, străvâzile, nu mai trăia decât cu pri-
virea și luând mâna fetei, el voi să-i vor-
bească; dar ea își opri asupra-i ochii săi
triste, și cu un glas care și nu mai era
decât un suflu slab:

— »Nu-i el«, zise ea desnădăjduită.

Și se cufundă în pernă, 'și n'toarse
capul cătră perete ca să moară. Și în clipa,
în care-și da bietu-i suflet, tânărul căzu
leșinat la piciorul patului, trăznit, zdrobit,
nebu de dragoste după mica moartă.

trad. de Marian.

consfătuiri într-o chestiune atât de însemnată, cum este cea de la ordinea zilei și dorește ca lucrările acestei adunări populare să fie încoronate de succes. Oratorul trece apoi la scopul intrunirii, zicând că o nedreptate strigătoare la cer vrea să ni-se facă prin aceea că s'a prezentat dieței un proiect de lege, care taie adânc în drepturile noastre garantate prin lege și constituție. Vam chemat aici ca să vă cerem sfatul, cum să scăpăm de acest rău, care nu amenință numai biserica și școala noastră, ci și căminul casei românești. Oratorul explică legătura strânsă între biserica, școala și familia românească și analizează legile, prin cari sunt garantate drepturile bisericii de a ridica școale românești. Din sudoarea noastră și prin jertfele noastre am ridicat școli și am început să dăm înainte. Prin urmare școlile sunt ale noastre și dacă încercăm cineva să ni le răpească, nu le vom lăsa. (Aprobări generale). Și acum vine guvernul cu o lege prin care vrea să ne răpească aceste școli, să scoată limba românească din ele, cu un cuvânt zis, vrea să ne maghiarizeze prin școală (Protestări generale). Este aceasta cu dreptate? Este în interesul statului, ca copiii de școală a Românilor și a celorlalte naționalități nemaghiare, cari fac majoritatea locuitorilor din Ungaria, să fie constrânși cu forța de a vorbi o limbă străină și de a să »scrinti« la minte? (Sgomotoase protestări).

Oratorul face apoi istorie, spune că la venirea Maghiarilor în Ungaria, unde se aflau deja Românilor cu sute de ani înainte, Românilor n'au fost supuși de Unguri ca celorlalte neamuri, ci »dându-și mâna«, au luptat împreună spre binele țării. Citează figurile lui Ioan Huniade, Mateiu Corvin, vorbește de Ștefan cel Sfânt, trece apoi la revoluția franceză, și arată luptele cari s'au purtat pentru sfintele principii ale egalității, libertății și fraternității.

Revine apoi iarăși la proiectul lui Apponyi și vorbește despre demersurile făcute în contra acestui proiect de lege de către arhierii bisericilor și de către deputații naționaliști. Archiereilor le-a spus Apponyi »ca să-i dea mână de ajutor«, cu alte cuvinte Ap. a zis arhierilor, să-lajute, ca să calce drepturile bisericilor lor, iar deputații au fost numiți »agitatori«. Datoria tuturor Românilor e prin urmare să protesteze. Declară ședința de deschisă. (Aplause îndelungate).

La cuvântul apoi d-l prof. *A. Bărsanu*. S'a implinit un an, zice oratorul, de când a ajuns la cârmă țării actualul guvern, de care s'au legat așteptări atât de mari, fiind chemat de Maj. Sa la putere să rezolve probleme mari sociale: votul universal, libertatea presei și ușurarea sarcinilor publice. Ce s'a ales din toate aceste idei liberale? Nimic, ba situația s'a agravat și mai mult. Vot universal ca în palmă, nici măcar proiectul nu e gata, fiindcă oamenii stăpânirii, în loc să introducă adevăratul vot universal, caută în ruptul capului să ticluiescă o astfel de poezură de vot universal, ca noi Românilor să rămânem tot așa de asupriți, în ce privește dreptul electoral, dacă nu chiar și mai asupriți. În ce privește libertatea presei stăm și mai rău. În loc ca să înceteze persecuțiile îndreptate contra ziaristilor noștri, ele s'au intensificat. Mai mult ca ori și când temnițele ungurești gem de ziaristi români și pedepsele în bani s'au îndoit. Sărăcia poporului crește din zi ce merge. Sarcinile publice devin tot mai grele. Oamenii emigrează cu sutele peste nouă mări și nouă țări, lăsând satele pustii.

Și în loc ca guvernul să saneze aceste rele, cari rod cumplit la rădăcina bunăstării patriei, ne-am trezit într-o bună zi cu proiectul de lege al ministrului Apponyi, care tinde acum să ne și maghiarizeze.

Oratorul trece apoi în revistă starea Românilor înainte de 48, vorbește de situația Românilor sub Maria Theresia și Iosif II, vorbește de ștergerea iohăgiei, trece la revoluția franceză, și arată duhul acestor vremuri de renaștere spirituală. Zugrăvește în termeni emoționali cum Românilor au început să-și zidească școli din sărăcia lor, citează figura marelui Șaguna și arată că cu toată sărăcia lui poporul românesc are astăzi la 3400 școli populare, susținute an de an din avutul său propriu cu suma de 2 milioane cor. Iată, oameni buni, pentru ce ne sunt atât de scumpe școalele noastre! (Aplause îndelungate).

Oratorul trecând la proiectul lui Apponyi analizează punct de punct dispozițiile acestei legi. Nu suntem în contra urcării lefurilor învățătorilor noștri — căci munca dascălească este o muncă foarte grea și anevoioasă, dar nu putem primi un proiect de lege cu condițiuni, cari tind la nimicirea cultului nostru românesc și prin care guvernul vrea să ne pună stăpân peste școalele noastre. Nu suntem în contra învățării limbei maghiare, dar dragoste cu

sila nu se face. (Aplause îndelungate.) E oare cuminte lucru, ca școlarii români să se căsnească într-o școală română cu învățătorul român într-o limbă străină? (Voci: Nu se poate! Protestări generale.)

Prin urmare e un mare pericol acest proiect, care s'a pus pe masa dieței, (O voce: Să-l svărlim sub masă!) și prin care vreau să ne orbească sufletele. (Strigăte: Așa-i.)

Neamul nostru nu s'a dat nici când la o parte, când guvernul și Maj. Sa regele ne-a cerut jertfe. Am fost în totdeauna și suntem filii credincioși ai patriei, respectăm întru toate legile; moșii, părinții și frații noștri și-au vărsat sângele șiroale pentru patrie în numeroase și crâncene lupte, însă două lucruri nu ni se pot cere să le jertfim și nu le putem da: *limba și legea*. (Aplause îndelungate. Publicul face ovațiuni entusiaste oratorului).

Urmează la cuvânt părintele Dr. V. Săftu, care vorbește mai întâiu despre originea poporului român, adus pe aceste plăuri de marele împărat Traian, constatând că obârșia neamului nostru este mândră, frumoasă și nobilă. Românul e »fior de împărat« a zis odată neuitatul Popazu. (Aclamări generale). Suntem de 18 veacuri pe acest pământ și multe și grele am îndurat. Nenumărate oarde barbare ne-au prădat și jefuit, dar n'am perit. Când strămoșii noștri erau în mare pericol să adunau în bisericuțele lor de lemn, se rugau la A totputernicul Dumnezeu și apoi plecau la luptă. După luptă se adunau din nou în aceste bisericuțe, ca să trimită spre ceriu prin suli lor de mulțumită. Aceste bisericuțe mici și scunde, dragii mei, sunt scumpele comori, cari ne-au păstrat neamul, limba și legea. (Aplause îndelungate și insuflite). Așa a fost în trecut, așa este și așa va fi și în viitor. (Voci: Așa să ne ajute Dumnezeu).

Oratorul rostește apoi o rugăciune ocazională, implorând ajutorul strămoșilor asupra noastră, ca să ne dea putere, să ținem sus și tare la bisericile noastre. Dușmanii neamului nostru, continuă părintele Dr. Săftu, au băgat de samă că aceste bisericuțe sunt cea mai scumpă comoară a noastră și prin urmare toate atacurile lor s'au îndreptat mai întâiu contra acestor așezăminte. Așa și ministrul Apponyi cu proiectul său, căci el nu are altă țintă decât să ne rupă de biserică și să ne răpească acest avut strămoșesc. Dar această nu se poate, bisericile noastre nu sunt sfinte, pământul pe cari le-am clădit ne e scump și nu există alt popor pe lume, care să-și iubească mai mult acest pământ și bisericile sale. (Aplause îndelungate.) Prin urmare trebuie să protestăm din tot sufletul nostru în contra aceluia, cari încearcă să ne răpească ceea-ce avem noi mai sfânt pe lume.

Părintele Dr. Săftu dă apoi cetera proiectului de rezoluție, pe care l'am publicat în numărul de ieri. Fie-care punct al rezoluției a fost însoțit de aprobări generale. Se fac mari ovațiuni arhierilor și deputaților noștri.

Terminând Dr. Săftu, cere cuvântul părintele I. Comanescu (Codlea) și propune ca unanim să se primească această rezoluție și să întărim cu ridicarea mânilor, că adevărim solemn, că cuprinsul rezoluției este adevărata expresiune a convingerilor noastre neștrămutate. (Toți ridică degetele). Așa să ne ajute Dumnezeu!

D-l I. Lengeru declară proiectul de rezoluție de primit cu unanimitate, mulțumeste celor prezenți pentru interesul dovedit și îi roagă să se îndepărteze în liniște.

Cu acestea adunarea s'a sfârșit și sutele de Români au părăsit sala în cea mai perfectă ordine. Era un aspect măreț să vezi cetele de Români traversând străzile orașului. Străinii stăteau uimiți în loc văzând atâta lume românească. La adunare au asistat și mai multe doamne și d-șoare din societatea românească și numeroase femei de pe sate. Multe însă n'au putut intra în sală, nefiind loc. Preoțimea noastră a fost în număr aproape complet de față. Am numărat peste 20 preoți. Prezenți a fost de asemenea și un număr mare de învățători din comunele învecinate. Tărâni din sate veniseră în grupuri compacte de câte 50—200 din fiecare comună.

v. b.

Congregațiunea comitatensă dela Aiud.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

— 29 Martie.

1. Congregațiunea de primăvară a comitatului Albei-de-jos s'a ținut la 27 Martie, în Aiud, fiind de față vr'o 90 de membri. Români de astă-dată s'au pre-

sentat în număr destul de mare, totuși însă nu erau prezenți nici jumătate din câți trebuia să fie.

Cei mai mulți au participat din Blaj; de aici au fost prezenți d-nii canonic Gavrilă Pop, Dr. Augustin Bunea și Dr. Isidor Marcu, Ioan F. Negrușiu prof. preparandial luniu Brut Hodoșiu directorul »Patriei«, Dr. Iuliu Maniu deputat dietal, David Ra-deș fostier arhiepiscop, Dr. Ioan Rațiu prof. gimn. și Dr. Laurențiu Nestor avocat;

apoi Ioan Maior protopop (Aiud), Dr. Ioan Marciac avocat (Alba-Iulia), Ioan Maște preot (Drămbariu), George Cadar notar (Ciugudiu), Vulcu proprietar (Vințu-de-jos), Simeon Muntean proprietar (Bărbant), Ioachim Toloian preot (Chișfalău), Enea P. Bota preot (Șard), Ioan Andrea preot și Nicolae Florescu proprietar (Ighiu), Iuliu Albini notar (Zlatna), Valer Dăian notar (Mihalt), Artimon Blăjan preot (Obreja), Ioan Pop preot (Cergău), Iosif Anghel notar (Lopadea), Chirilă Curta notar (Murăș-Uioara), Basil Hagea proprietar (Măgina) și Basil Orășan preot gr. or. (Șan-Iacob).

2. Adunarea se deschide la oarele 10 a. m. sub președința fișpanului Br. Kemény Árpád, cu o programă de 141 puncte, dintre cari pentru noi mai de importanță au fost următoarele:

3. Impedecarea înființării unei a doua farmacie (apotecă) în Mureș-Uioara, unde Jidanii și dușmanii farmaciestului român Victor Nestor voiau să mai ridice în detrimentul acestuia o nouă farmacie, dar grație atitudinii Românilor, oamenii răi n'au izbutit.

4. Apărarea intereselor foștilor tobagi români din Galda-de-jos și din Feneș, pentru a căror bine și-a ridicat cuvântul energetic și cuminte deputatul nostru Dr. Iuliu Maniu.

5. Apelarea alegerilor de notari în comunele românești Alămor și Armeni, din care privilegiu Dr. Iuliu Maniu a arătat toate abuzurile câte să săvârșesc la astfel de alegeri și cari fac să se ciatine credința poporului român în cercurile administrative.

6. La oarele 2 d. a. ședința s'a suspendă până la 3/4, când s'a continuat. Dintre obiectele puse pe tapet după amiază, mai importantă s'a prevedea chestiunea *virilisului*, care însă fu luată dela ordinea de zi, dată fiind citra atât de mare a mag-naiților și Jidanilor din acest comitat.

7. Un interes deosebit mare a deșteptat adresa comitatului Timiș, în care s'a cere *propunerea limbei maghiare în școalele primare în măsură mai intensivă*. Comisiunea permanentă a propus să fie primită cu părținare această adresă. Dar d-l canonic Gavrilă Pop, un venerabil de 77 ani, și-a ridicat cu energie cuvântul în contra adresei, pe care o aduse în legătură cu proiectul de lege al contelui Apponyi. Cu acest privilegiu d-sa a rostit următoarea vorbire entuziastă:

»Onorată adunare! După-ce comisiunea permanentă a propus a se așterne domnului ministru de culte și instrucțiune publică în mod părținitor adresa comitatului Timiș pentru-ca să se propună mai intensiv limba maghiară în școalele confessionale și comunale, fie-mi permis a face unele reflexiuni la această adresă pe scurt. Promit că nu voiesc a vătămă pe nimeni.

On. congregațiune! Provedința divină care guvernează toate în lume așa a voit ca în această patrie să locuiască mai multe naționalități la oaltă în pace, putându-se cultiva fie-care după firea sa în limba sa maternă, ceea-ce arată că statul nostru este un stat poliglot și nu național. Aceasta știind-o înțelepții legistatori de odinioară ai parlamentului unguresc au creat legea despre egala îndreptățire a naționalităților acestui stat, ca toate naționalitățile din acest stat să se poată cultiva în limbile lor naționale.

Această lege a fost sancționată de Majestatea Sa regele Ungariei. După-această lege regimul se îndatorește a ridica pentru naționalități, unde ele locuesc în masă mai mare la oaltă, școale cu limbile lor de propunere până la școalele mai înalte academice, ba și unde sunt naționalitățile în minoritate în școalele de stat să se propună pruncilor naționalităților în limbile lor.

Durere! Această lege nu s'a ținut, ci în contra ei și în contra art. de lege 38 din 1868 § 58 s'a introdus în școalele naționalităților limba maghiară ca studiu obligat. Mai târziu s'a pretins ca pruncul din școalele confessionale ale naționalităților când era în școalele populare să poată vorbi în limba maghiară, cum cere și adresa comitatului Timiș, iar acum prin proiectul de lege al d-lui ministru de culte și instrucțiune publică s'a pretinde ca în școalele naționalităților, unde statul dăaju-

tor de întregire de salar învățătoresc, să se propună mai toate obiectele în limba maghiară, iar în școalele de repetiție, ori dă statul ajutor ori nu, limba de propunere pentru toate obiectele să fie cea maghiară.

»Prin această procedură, domnilor, se vătămă dreptul naționalităților garantat prin legea despre egala îndreptățire a naționalităților art. de lege 44 din 1868. Această procedură urmărește scopul de a-și pierde naționalitățile caracterul lor național, se urmărește scopul de a contopi toate naționalitățile din statul ungar într-o națiune etnică maghiară. Nu e bazată afirmațiunea d-lui ministru de interne, că prin aceea că naționalitățile vor învăța limba maghiară, nu se urmărește scopul ca naționalitățile să-și piardă limba lor națională, pentru-că popor cu două limbi nu există pe tot pământul. Spuneți-mi dacă știți un popor, care să vorbească două limbi?»

Când un popor învață o limbă străină, a sa și-o uită. Exemplu ne sunt Armenii din țara noastră, cari nu și mai vorbesc limba lor armenească, după-ce au început a vorbi limba maghiară. Exemplu ne sunt Irlandezii, cari învățând a vorbi englezește și-au uitat limba lor irlandeză. Un popor, care și-a uitat limba sa, este mort, de unde urmează că *naționalitatea e mai scumpă și de cât libertatea, că naționalitatea perdută nu se mai poate recăștiga, iar libertatea perdută se mai poate redobândi*.

»Se zice, domnilor, că de aceea e de lipsă să învețe naționalitățile limba maghiară, ca să ne putem înțelege la oaltă. Domnilor! De 1000 de ani suntem la oaltă în patria aceasta și ne-am putut și neputem înțelege la oaltă. Așa ne vom putea încă înțelege la oaltă și de acum în colo Dumnezeu știe câte mii de ani. Precum se pot înțelege la oaltă popoarele în alte state poliglote, așa ne vom putea înțelege și noi în statul nostru poliglot.

»Se mai zice, că de aceea e de lipsă ca naționalitățile să învețe limba maghiară, ca fiii lor să poată lua parte din beneficiile statului, să poată ocupa posturi. Domnilor! Când a fost limba latină limba statului, poftitu-sa ca poporul să învețe limba latină, pentru ca să ocupe posturi? Cei ce au avut lipsă să poată ocupa posturi, au învățat limba statului și atunci. Așa și a-um pentru acest motiv nu e de lipsă, ca poporul să învețe limba maghiară, că cei ce vreau să ocupe posturi, învață și vor învăța și de aci încolo limba statului. Câți inteligenți avem noi, cari știu limba maghiară și spuneți-mi avem noi aci în gremiu la comitat vre-un oficial român?»

»Dar se mai zice, că poporul de rând ar vrea să învețe limba maghiară, dar agitatorii nu vreau. Pe cei ce astfel vorbesc îi rog să-mi spună vre-un popor cu ceva cultură, la care poporul cel de rând să conducă soarta națiunii, nu inteligența, așa numiții agitatori. La poporul maghiar nu inteligența conduce soarta poporului?»

»Pretenșiunea, ca și poporul de rând al naționalităților să vorbească limba maghiară, și în specie proiectul nou al domnului ministru de culte și instr. publică nu pentru că vrea să facă salariu mai mari docenților, ci pentru-că leagă de conferirea acestor salariu propunerea (predarea) în limba maghiară mai a tuturor obiectelor în școalele populare ale naționalităților. — produce amărăciune și mâhnire între naționalități, ceea-ce arată protestele din toate părțile locuite de naționalități, pentru-că naționalitățile știu ce e în interesul lor și ce nu, nu d-l ministru de culte și instrucțiune publică.

»Din aceste considerațiuni imi iau voia a face următoarea propunere:

»Propun, ca adresa din chestiune să se respingă și să se recerce guvernul, ca proiectul ministrului de culte referitor la învățământul primar din școalele confessionale și comunale să-l revocace«.

9. Contra propunerii d-nului canonic Gavrilă Pop vorbește în termeni de insultă profesul reformat de la Aiud Fogarasi Albert, care într'un discurs mai lung spune, că interesul tuturor locuitorilor din această patrie este să cunoască limba statului și ideea de stat pretinde ca limba aceasta să se valideze pe toate terenele. Impută Românilor, că agită împotriva proiectului lui Apponyi, fiindcă nu voiesc îmbunătățirea stării materiale a învățătorilor. Le impută tendința dușmănoasă statului care se compune din o singură națiune maghiara. El nu recunoaște existența naționalităților; apoi arată, cum s'a manifestă cultura română în Moldova, unde chiar acum băntuie răscoalele țărănești și incheie prezentând o moțiune, în care cere, ca nu numai să se lee la cunoștința adresa comitatului Timiș, ci să se roage dieta, ca să câștige cât mai curând valoarea de lege proiectului

lui Apponyi, și acesta să se comunice și altor municipii.

10. Ia apoi cuvântul, ca un neînfricat apostol, d-l canonic Dr. *Augustin Bunea*, despre care, cu atâtă păcat, au zis dușmanii săi, că vânoază mitra de vlădică. Regret, că nu am putut, în momentele agitate, stenografa vorbirea întreagă a d-lui Bunea, dar ea și așa, în scurta sa schițare, prinsă numai în parte, este o viuă dovadă despre feliul, cum d-sa știe să pună la locul său pe ori-ce bărfitor nerușinat al neamului nostru.

(Va urma).

Evenimentele din România.

Proclamarea stărei de asediu.

Camera a votat Joi în unanimitate după cererea primului ministru, proclamarea stărei de asediu în județele răsculcate.

Iată acest proiect de lege, care s'a votat, așa cum a fost propus de guvern.

Articol unic. — În împrejurările grave actuale prin care trece țara și până la restabilirea ordinii și liniștei, starea de asediu se poate declara prin decret regal, în cuprinsul legii dela 10 Decemvrie 1864.

Iată textul legii pentru starea de asediu, din 16 Decemvrie 1864:

1. Starea de asediu nu se poate declara decât în cas de pericol iminent pentru ordinea și siguranța publică.

2. Domnitorul are dreptul a declara starea de asediu în unul sau mai multe districte.

3. Declararea stărei de asediu arată comunile, plășile sau districtele la cari se aplică.

4. Îndată ce se va declara starea de asediu, puterile de cari era investită autoritatea civilă pentru menținerea ordinii și poliției, trec în totul sau în parte în mâinile autorităților militare.

Prin urmare autoritate civilă urmează a exersa acelea din îndatoririle sale, de cari nu a fost desărcinată de puterea militară.

5. Tribunalele militare pot fi chemate a cerceta toate crimele și delictetele contra siguranței statului, în contra constituției, în contra ordinii publice ori cari ar fi calitatea autorilor principali și a complicilor.

6. Autoritatea militară are dreptul:

a) De a face perchițiile ori când și ori unde va cere trebuința;

b) Autoritatea militară are dreptul a depărta pe certatili în judecată. (Art. 7, cod. procedurii criminale) și pe indivizii cari nu au domiciliul lor în locurile supuse stărei de asediu.

c) De a ordona depunerea armelor și munițiilor și de a proceda la căutarea și ridicarea lor;

d) De a opri publicațiile și adunările pe cari ea le va crede de natură a escita sau a întretine desordinea.

7. Cetățenii, deși în stare de asediu, urmează cu toate acestea a exersa toate acele drepturi garantate prin constituțiune cari nu sunt suspendate în virtutea articolelor precedente.

8. Domnitorul are dreptul a ridica starea de asediu când va crede liniștea destul de stabilită.

9. După ridicarea stărei de asediu tribunalele militare urmează a cerceta crimele și delictetele, a căror urmărare le fusese încredințată.

Inchiderea sesiunii Corpurilor Legiuitoare.

În ședința de Joi a Camerei prim ministrul D. Sturdza a dat citire următorului mesaj de închidere a sesiunii Corpurilor Legiuitoare:

Domnilor deputați!

Trecem în momentul de față prin însemnate greutăți și mari îngrijiri. Gândurile tuturor sunt îndreptate spre restabilirea ordinii și liniștei turburate. În aceste împrejurări, Adunările Legiuitoare au fost la înălțimea chemării lor. Insuflete de un patriotizm luminat, ele au dat fără ezitațiune concursul lor prețios guvernului meu. S'a dovedit încă odată, că atunci când o primejdie ne amenință, toți îi ținem pe un glas, în singura cugetare, de a-și împlini datoria către Patrie.

Energica manifestare de astă-dată își va da roadele ei binefăcătoare, în present și în viitor.

Vă mulțumesc călduros că în aceste momente grele, cari ne umple pe toți de întristare, m'ați înconjurat de iubire și devotament. Să rugăm pe Atot-puternicul Dumnezeu să ne ocrotească și să ne conducă pașii noștri.

Eu declar închisă sesiunea Corpurilor Legiuitoare.

Carol.

Declarația unui oficer român.

Un oficer superior din armata română publică într-o foaie din Viena următoarea declarațiune:

»O foaie din Germania afirmă, că trupele române, cari au intervenit pentru potolirea răscuțalelor țărănești, ar fi făcut în mai multe cazuri *cauză comună cu răsculații*. Această afirmare trebuie s'o resping ca soldat român cu toată hotărârea. Așa ceva, în armata de care am onoarea a mă ținea, este o imposibilitate... Ca să-și fi uitat de datorie chiar detașamente întregi de trupe, e *absolut imposibil*. De am admite dar — ceea-ce însă nu pot crede nici în mod așa redus — că câțiva puțini și-ar fi uitat de datoria lor — este aceasta cauza de ajuns spre a discreditata în ochii lumii cu o trăsătură de peană o armată mare întreagă, pe care regele Carol a dus-o la victorie și la glorie și a făcut-o să fie una din cele mai bune armate ale Europei? Au trecut de atunci zeci de ani, dar în răstimpul acesta armata română s'a perfecționat în mod cu totul extraordinar. De aceea e greșit de a lăsa să se nască cu privire la virtuțile soldățești ale acestei armate și numai cea mai mică îndoială.»

Monseniorul Camilli și răscuțalele.

Cetim în »Evenimentul«: »Episcopul catolic din Iași, Em. Sa Nicolae Josef Camilli, a adresat o circulară către Cucernicii Părinți Administratori ai Parohiilor catolice din comunele împrejmuitoare Iașului. Prin această circulară îl invită ca prin sfaturile lor, să îndemne la liniște pe supușii lor sufletești. E o măsură frumoasă luată de Eminența Sa, pentru care îi aducem toate laudele și mulțumirile noastre. Deși străin de neamul nostru, a dovedit prin aceasta că nu îi sunt străine durerile lui, și că își dă toate silințele să astâmpere răul.

N'avem de obiectat nimic la cele zise aici. Am adauge numai ca întregire, că Monseniorul Camilli prin circulara ce a dat-o, și-a împlinit totodată și o datorie către țara și către proprii săi credincioși, cari trăiesc și se hrănesc în această țară.

Ziarele italiene și răscuțalele din România.

Cu multă bunăvoință scriu toile italiene despre nenorocirea ce a ajuns România în urma răscuțalelor țărănești. »*Corriere della Sera*« și »*Nazione*«, apără cu multă căldură România contra atacurilor presei vieneze. Intr'adevăr, scrie ziarul »*Corriere de la Sera*«, dezordinele din România, privitye după dările de seamă ale ziarelor românești par mult mai puțin groaznice decât vor, poate din rea voință, să facă a se crede ziarele vieneze. Ori cât de deplorable ar fi excesele, ele au fost mult mai puțin feroce decât s'a spus, și multe din cele trei sute și mai bine de ferme pretinse jefuite, par a se fi ales numai cu ferestriile sparte. Pretinsele masacre se reduc poate la câteva zeci de morți și încă mai toți oamenii aceștia au fost ucigși în ciocnirile cu soldații. Pentru a înțelege aceasta trebuie amintit că ziarele vieneze sunt mai toate în mâinile evreilor, cari sunt fericiți de a putea lua revanșa asupra guvernărilor români antisemiți. Fie zis aceasta fără umbră de antisemitism ci numai pentru iubirea adevărului, care a fost prea maltratată zilele acestea de către presa austriacă, în ce privește România.»

A mănunte.

Agenteii poliției de siguranță au făcut Vineri noaptea razii în tot Bucureștiul. Toate persoanele suspecte au fost arestate, aduse la poliție și cercetate. Cu această ocaziune au fost arestați și mai mulți membri ai clubului. »*România Muncitoare*« cari purtau la ei manifeste incendiare, prin cari se îndemna populațiunea mărginașă a Capitalei la revoltă.

Poliția din București a arestat ieri seară la hotelul Avram pe individul Ioan Florea zis Ofțeru din comuna Blejești jud. Vlașca, denunțat de către femeia Maria Popescu din acea comună că a fost unul din capii instigatorilor țărănești din comuna Blejești, cari au devastat casa și moșia Blejești ținută în arendă de d-l Anton Ionescu.

Un act nou de violență.

Din Câmpie, Martie a. c.

Onorată Redacțiune! De mai mulți ani biroul central de statistică din Buda-pesta, cere dela întreaga preoție din patrie unele date statistice despre mișcarea populațiunii.

Până în anul curent coalele trimise spre umplere *aveau pe lângă textul unguresc și text românesc* și umplerea lor nu era împreună cu nici o greutate. În zi-

lele acestea am primit coalele îndatinate numai cu textul unguresc și însoțite de o provocare amenințătoare.

Deci după ce limba oficială și a culturii divin în bisericile românești este și a fost de secolii limba română, după ce încă nu există lege care să fi cassat această limbă din bisericile noastre, ba din contră chiar există lege sancționată carea recunoaște limba românească de limbă officioasă în toate oficile parohiale, măsura aceasta a guvernului din toate punctele de vedere se poate lua ca un *atentat miserabil*.

Scriitorul acestor șire numai decât după primirea coalelor a rugat oficiul protopopesic ca să raporteze la Prea V. Conzistoriul metropolitan din Blaj și să-l roage a remonstra față de acest nou atentat și a mijloci retragerea coalelor cu textul unguresc și trimiterea altor coale, cari să aibă pe lângă textul unguresc și text românesc, cum s'a practicat și în trecut de mai mulți ani.

Ar fi foarte bine, dacă nici preoții cari cunosc limba maghiară nu s'ar dimitte a umplea acele coale, căci aci e vorba nu de a ne recomanda grației unui guvern despot, ci de a ne apăra un drept garantat prin legi aduse de dietă și sancționate de capul încoronat.

Dară mult mi-e frică, că precum mulți preoți fără a avea considerare la altceva decât numai la interesul propriu, precum în afacerea ajutorului de stat au călcat chiar ordinul autorității noastre bisericesti și au umblat căciulindu-se pe la diferite oficiale spre a se recomanda grației guvernului, astfel și acum nu vor ținea solidaritatea. De aceea Vă rog și pe D-Voastră a interveni cu toată autoritatea celui mai serios și mai bătrân organ de publicitate.

Omega.

Nota Redacțiunii. — La rugarea dela sfârșitul corespondenței de mai sus, ce am putea răspunde mai întâiu dacă nu, că »*Gazeta*« necurmat și în toate ocaziunile a stărut ca fiecare Român să-și apere dreptul său de limbă până la cele mai extreme consecvențe. Mai mult, văzând că nu e destul a accentua și a pretinde aceasta în ziar, am stărut ca chestiunea apărării dreptului de limbă din partea fiecărui membru al națiunii noastre în raporturile sale private și publice sa fie pusă sub controlul *disciplinei de partid* și foarte strict supravegheată. Dar d-l corespondent știe și cunoaște foarte bine neajunsurile, ce au avut să le sufere partidul nostru național, și că prin urmare a fost sdraucinată și disciplina din sinul lui.

Bine observă d-l corespondent, că în cazul de față este vorba de limba oficială a bisericii și de aceea cum să se poarte preoții când este atacat dreptul limbei bisericești. Aceștia din urmă stau deci în privința aceasta sub *controlul disciplinei eclesiastice*.

Preoții, credem, trebuie să fie cei dintâiu cari să respecte în toate împrejurările dreptul limbei oficiale a bisericii. Ei trebuie să fie strict supravegheați de autoritățile bisericești și pentru ori ce neglijență a lor în apărarea dreptului de limbă trebuie să fie aspru dojeniți și trași la răspundere.

Atunci nu s'ar întâmpla anomalia, că mulți preoți pentru comoditate și din cauza lașității lor, compromit interesele bisericii printr-o purtare nepermisă, slugarnică și antinațională în chestiunea dreptului de limbă

ȘTIRILE ZILEI.

— 17 Martie v.

Ceremonia dela palatul din Viena. Joia trecută (a Paștilor grege) s'a săvârșit în sala de ceremonii a palatului din Viena, ceremonia tradițională a spălării picioarelor, Majestatea Sa spălând picioarele a doisprezece bătrâni. Au asistat membrii casei domnitoare, demnitarii curții și statului, corpul diplomatic, generalii și un public foarte distins.

Români decorați de sultan. Ziarul oficial turcesc anunță că generalul Mavrocordat, aghiotant regal, generalul Al. Robescu, maestru al curții princiare, și d-l Diamandy, șef de secțiune la ministeriul rom. de externe, au fost decorați cu marele cordon al ordinului »*Medjidie*«. Două doamne de onoare au primit ordinul »*Nișan I. Sefakat*«, el. doua. Sultanul a mai decorat și alți funcționari români.

Despăgubiri supușilor austriaci. O deputațiune a Camerei de comerț din Viena a remis baronului d'Aerenthal, ministru afacerilor străine, o petiție prin care cere ca ministru să intervină pe lângă guvernul român pentru ca să se acorde despăgubiri caselor austriace din România, care au avut să sufere pagube în urma răscuțalelor. Ministru a asigurat că va comunica această petițiune imediat ministruului Austro-Ungariei la București și a adăogat că este convins că d-l Sturdza va reuși să restabilească ordinea.

Soarta unii recurs. Membru reprezentanței noastre orașenești, avocatul Dr. *Nic. Mănoiu*, într'o adunare generală a acestei reprezentanțe din anul trecut, a fost anunțat recurs contra unei hotărâri a adunării. În recurs a spus apoi, că primarul orașului a procedat nelegal și că a influențat pe membrul reprezentanței Lengeru în interesul unei persoane înrudite cu el (cu primarul). Primarul a făcut arătare și căpitanul orașului a judecat pe adv. Mănoiu pentru contravențiune. Sentința a aprobat-o și vicespanul, ministru de interne însă a anulat-o și a avizat pe primarul să procedă contra recurentului pe cale judecătorească. Astfel afacerea ajunsese înaintea tribunalului reg. din Brașov. La pertractare adv. Mănoiu a declarat, că după regulamentul comunității a fost dator să recuzeze. Tribunalul a condamnat pe Dr. Nic. Mănoiu pentru calumnie la o amendă în bani de 150 coroane. Tabla din T-Mureșului și Curia reg. au aprobat sentința tribunalului.

Dela corporațiunea meseriașilor primim spre publicare următorul avis: Se aduce la cunoștința p. t. maestrilor meseriași, aparținători la corporațiunea de meserii, cumcă cărțile de muncă ale calfelor sunt luate în evidență. Prin urmare maestrii sunt rugați a trimite cât de curând după aceste cărți de muncă.

Sesiunea extra-ordinară a Sobraniei. Sesiunea extra-ordinară a Sobraniei a fost închisă. Principele Ferdinand a însărcinat cu citirea mesajului pe primul-ministru. În mesajiu se spune, între altele, că după marea pierdere îndurată de Bulgaria prin sfârșitul tragic al demnului ei fiu Petkow, reprezentanța poporului, luând curaj din patriotizmul său, a dat ajutor pentru introducerea măsurilor severe legale, cari sunt necesitate de o situație gravă. Din cauza aceasta reprezentanța poporului merită recunoștința patriei.

Marinarii de pe vasul Potemkin. »*Gazeta de Colonia*« primește știrea, că între țărani răsculați din România se află numeroși marinari ruși, dintre aceia, car acum doi ani s'au fost revoltat și s'au refugiat de pe vasul »*Potemkin*« în România.

Concert. Musica orașului va da un concert Duminecă seara în sala cea mare a hotelului Europa. Inceptul la oarele 8 seara intrarea 60 bani.

Intrebuințare multilaterală. Nică o doftorie de casă nu este așa de multe-ori întrebuințată ca spiritul și sarea lui Moll (Franzbrantwein). Prin fricțiuni alină durerile la reumatism de membre; întărește nervii și ca adaos la băi are bun efect. Sticla I cor. 90. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul A. Moll c. și r. liferant de curte. Viena, Tuchlauben 9. În depositetele din provincie să se ceară espres preparatul lui Moll cu marca de scut și subscriere. — (6)

ULTIME STIRI.

Alba-Iulia, 30 Martie. La adunarea de protestare ținută astăzi aici, au luat parte aproape 2000 Români de pe valea Ampaiului aparținătoare de cercul Ighiului, din cercul Aiudului și Uioara. Adunarea a votat o rezoluțiune energică în contra proiectului Apponyi. Adunarea a decurs în ordine exemplară. S'au rostit numeroase discursuri însuflețite. — Cor.

București, 30 Martie. (*Relațiile oficiale despre ziua de ieri 29 Martie*). Măsurile severe ce s'au luat au adus liniște în *Moldova*. Nu s'a manifestat nici o nouă răzvrătire, afară de Valea Troțușului, însă nu cu un caracter pronunțat. S'au trimes trupe. Mișcările sunt relativ mai întinse în județele Olt, Mehedinți și Romanați, unde s'au mai trimes trupe. În Romanați, situațiunea s'a îmbunătățit mult în urma ținutei energice a trupelor. De asemenea, situațiunea s'a mai ameliorat în județele Dolj, R-Sărăt și Roman. *Ținuta energică a trupelor din județul Vlașca a făcut pe mulți răsculați a veni singuri să predea produsele furate și a declara pe capii lor*, în județele Brăila, Muscel, Râmnicu-Vâlcea, Gorj, Argeș, Ialomița și Ilfov nu se semnalează nici o răzvrătire. În cele mai multe părți, conducătorii răzvrătiților au putut fi arestați.

New-York, 30 Martie. Un comitet evreu american constituit de curând pentru a veni în ajutorul evreilor mai ales din Rusia, a decis să dea 200.000 de dolari evreilor săraci din România.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Braniceu

Mare asortiment de stofe indigene și din străinătate!

Gilete de fantasie englezești și franțuzești.

P. T.

Îmi iau voia a aduce la cunoștința On. public din oraș și împrejurime că am deschis un

Deposit de postavuri

în legătură cu un modern

Atelier de croitorie

în Piața din loc, Strada Vămii Nr. 21.

Cu stofe de modă indigene, precum și cu stofe veritabile englezești, scoțiene și franțuzești sunt bogat asortat, încât pot corăspunde tuturor dorințelor.

Atelierul meu de croitorie stă sub conducerea unui specialist în croit; care a lucrat în capitalele principale, așa că iau garanția deplină pentru ireproșabilă croitură.

Apelând la sprijinul întreprinderii mele, asigur serviciul cel mai culant și prompt

Cu toată stima

JOSIF LISCHKA.

Prețuri ieftine și serviciu prompt.

Noutăți în stofe de costume și pardesiuri.

AVIS!

Aduc la cunoștința On. birtași precum și On. public din Brașov, că **am luat asupra-mi**

BERĂRIA

firmei: **JOHAN HABERMANN** moștenitori din Sibiu, și voiu continua afacerile sub firma protocolată la tribunalul comercial: **RUDOLF HABERMANN.**

Totodată aduc la cunoștință, că în urma cererei din partea mai multor birtași din loc am deschis

Un deposit de bere în drumul gărei Nr. 28

în casa proprie, pentru Brașov și împrejurime. Conducerea acestui deposit am încredințat-o D-lui **Julius Thiess.** De vânzare să afle bere deschisă, bere neagră și berea de maltă dublă (Bere Bock) foarte apreciată de public

Apelând la sprijinul On. public asigur înaintea pe On. mușterii că îi voiu servi cu promptitate.

Cu toată stima

Rudolf Habermann,
proprietar de berărie în Sibiu.

(2791,2-3.)

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiță este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce bicose la stomac și pânțec, în contra cărceilor și arelei la stomac, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcoală.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucați cor. — 40 b. Cinci bucați cor. 1.80.

— Fie-care bucață de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll. —

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL** Wien, I. Tuchlauben 9. c. și rez. furnisor al curții imperiale

— Comande din provincie se efectuează dîlnic prin rambursă postală —

La depozite să se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victor Roth** și en gros la **D. Eremias Nepoșii, și C. H. Neustädter.**

Un învățacel,

care să fie din o familie bună, și să aibă 1—2 clase civile, reale sau gimnasiale, pe lângă întreaga întreținere, să primește momentan în prăvălia cu mărfuri de modă și manufactură a subscrișului.

Iulius Popovici,
comerciant în Hașeg.

2794,1-3.

Succes ne mai pomenit! Tuburi de cigarette „Antinicotin” în cutii de țigarete.

ANUNCIURI

(insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. în cazul publicării unui anunciu mai mult se odată se face scădământ. care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Admi. istr. „Gazetei Trans.”

Pentru morburî de stomac!

Celor ce prin răcoală, înbuibare, mîncărî greu de mistuit, ferbințeli, prea reci, sau viața neregulată și au un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, cărcei, dure, î, mistuire rea, se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulți ani cu efect bun

Vinul de burueni (Kräuterwein) a lui Hubert Ullrich

Vinul de burueni este preparat din burueni excelente și vindecătoare cu vin bun, întăresce stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de burueni delătură morburile de stomac deja la început. De aceea să se folosească de timpuriu. Simptome ca: dureri de cap, răgăială, grătă, slăbic une, vomare, dispare adese-ori după folosirea a câteva sticle de vin de burueni.

Constipația și urmările ca: neastimpăr, colcă, bătaie de inimă, insomniă, congestiune la ficat, splină, hemoroide, se delătură într-urțând vinul de burueni. Asămenea curăță din stomac materii stricăcioase prin eșirea ușoră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea

provin adeseori din mistuire rea și din dispoziție lornăvicioasă a ficatului. Persone cari pătinesc de lioș de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie, tângesc cu înecul Vinul de burueni dă impuls puterii de viață. Vinul de burueni excita apetitul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitați și produce vioiciune de viață. Mașime de scrisori de mulțumire confirmă acestea.

Vin de burueni se capetă în sticle a 3 cor. și 4 cor.

în farmaciile din: Brașov, Săcele, Cristian, Răgnov, Codlea, Țințari, Helchiu, Bod, Feldiôra, Ilyfalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Papolca, Zăgon, Kovászna, Beresnyó, Seps-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklosvár, N.-Bacsoz Zsombor, Darocz, Homorod, Kôhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Bărânykut, Boldogváros, Boholca, Szásztuykos, Bethlen, Sárkány, Almásmezô, Zernest, Törösvár, Vajdarecse, Voila, N.-Sink, Aiud, Panticeu, Kézdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în toate farmaciile din orașele mici și mari din Ardeal și din țêrile străine. — Farmaciile din Brașov: a d-lor **Heinrich G. Obert, Victor Roth, Eugen Neustädter** la „Ingerul păzitor”, **Ferdinand Jekelius** la „Speranța” — Trimite 3 seu mai multe sticle cu prețurile originale în ori și ce localitate din Austro Ungaria.

— Să se ferescă de imitație. —

Cereți nume **Vin de burueni a lui Hubert Ullrich.**

Vinul de burueni al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 450,0, spirt de vin 100,0, Glicerin 100,0, Vin roșu 240,0, sirop de fragi 150,0, sirop de cireșe 320,0, fincen, anason, rădăcina helen, rădăcini americane, rădăcini de inzian, rădăcini calmusă a. 100. Aceste părți constitutive să se amestece.